

3. Grup Haritası

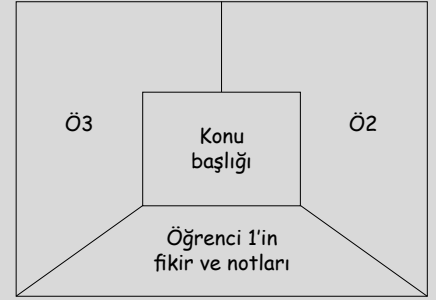
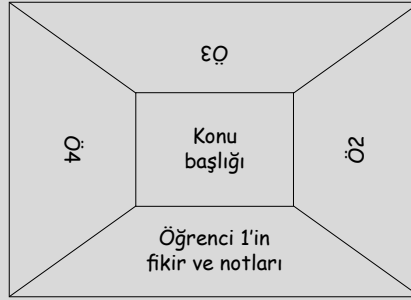
4.–9. Sınıflar

25 dk.

Materyal:
A3 veya A4 sayfalar.

Bu yöntem, bir sunum veya hazırlanacak ortak bir metin için 3'lü veya 4'lü gruplar halinde fikir üretmeye uygundur. Çalışma yöntemi: 3 veya 4 öğrenci bir masa etrafına oturur ve ortalarına bir A3 sayfasını koyarlar. Sayfa, yandaki çizimde görüldüğü gibi alanlara bölünür. Ortadaki alana konu başlığı yazılır.

5 dakika boyunca her öğrenci önündeki alana ortak konuyla ilgili aklına gelen başlıkları ve fikirleri yazar. Sonra, öğrenciler not ettikleri fikirleri birbirlerine anlatırlar. Ortak metinde kullanmak istedikleri öğeleri renkli kalemle numaralandırarak hangi öğeyi hangi sıraya göre kullanacaklarını kararlaştırırlar.

Bir sonraki aşamada, ayrı bir sayfada, sunum veya ortak metin için ön-görülen başlıklar, alt başlıklar ve fikirler sırasıyla alt alta yazılır. Hazırlanacak metnin ana yapısı böylece net bir biçimde ortaya çıkar.

9

Metnin Bölümlerini Planlama – Giriş, Gelişme, Sonuç (Bkz. Ünite 16: Metnin Bölümlerine İlişkin Öneriler)

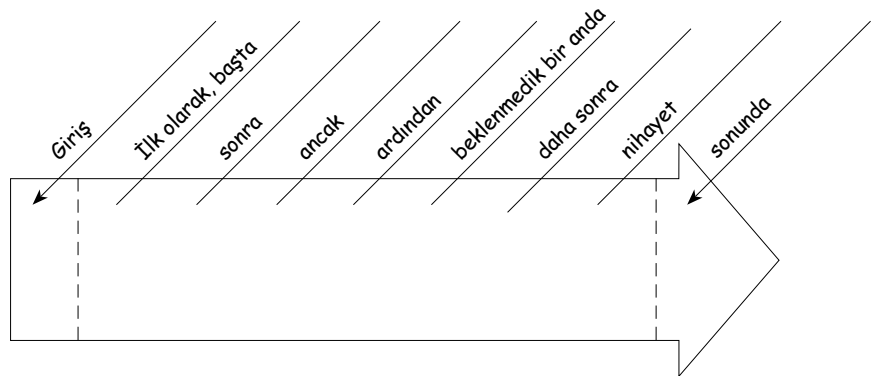
Hedef

Öğrenciler, metnin bölümlerini oluşturmak için iki teknik öğrenirler: Biri, üzerinde "zaman durakları" olan ok şeklindeki zaman çizelgesi, diğeri, giriş, gelişme ve sonuç olmak üzere üç bölümlü metin yapısı. Bu iki teknik aynı zamanda Ünite 8 "Fikir Üretme ve Metnin Bölümlerini Planlama" (Kümeleme/Salkım Oluşturma, Zihin Haritası ve Grup Haritası) bölümünün devamı niteliğindedir.

1. Ok Şeklindeki Zaman Çizelgesi ile Çalışma

2.–7. Sınıflar

20 dk.

a) Öğretmen ok şeklindeki zaman çizelgesini tahtaya veya ekrana çizer ve öğrencilere bu ok ile metnin bölümlerinin nasıl kolayca planlanacağını anlatır. (Bkz. Görsel: Geçen zamanı temsilen üzerinde duraklar olan uzun ve kalın gövdeli bir ok).

b) Öğretmen örnek eşliğinde açıklama yapar; açık ve net bir kronolojik yapısı olan konular tercih edilir. (Örneğin “Yaz Tatilinde Neler Yaptım”, “Geçtiğimiz Hafta Sonu”, “Rahibe Teresa’nın Hayatı”. Bu çalışma için betimleyici veya analitik düşünmeye dayalı konular pek uygun değil; örneğin: “Daha Barışçıl Bir Dünya İçin Neler Yapabiliriz?”. Bu tür metinler için 2. teknik olarak aşağıda gösterilen üç bölümlü metin yapısı daha uygundur (Bkz. Görsel: Giriş, Gelişme, Sonuç).

c) Öğretmen, öğrencilerle, belirli bir zaman dilimi içinde geçen olayların hangi kelime ve kalıplarla anlatılabileceğini ele alır. Örnek: “İlk başlarda, başlangıçta, sonra, birden bire, beklenmedik bir anda, ardından, ancak daha sonra, ertesi gün, nihayet, en sonunda” vs. gibi kelime veya kalıplarla belirli bir zaman dilimi içinde geçen olayları veya süreçleri anlatmak mümkündür. Bu kelimelerin derlenmesi ile birlikte bunların ana dilde doğru kullanımı da pekiştirilir.

d) Öğrencilere basit, faaliyete dönük bir konu başlığı (Örnek “Bir Günümü Nasıl Geçiririm”) ile 1 adet A-3 sayfa verilir. Öğrenciler, sayfaya boydan boya büyük bir ok çizerler ve tıpkı bir tren hattında olduğu gibi, üzerine gün içindeki “zaman duraklarını”, başka bir deyişle, yaptıkları faaliyetleri sırasıyla kısaca yazarlar. Çalışma bittiğinde sayfalar toplanır ve birlikte değerlendirilir.

e) Çalışmanın son aşamasında öğrenciler, zaman çizelgesi üzerindeki duraklardan hareketle bir metin yazarlar.

2. Üç Bölümlü Metin Yapısına Göre Metni Planlama ve Oluşturma

4.-9. Sınıflar

20 dk.

a) Öğretmen ilk olarak, metinlerin genelde 3 bölümden oluştuğunu anlatır: Giriş (konuya giriş, konu hakkında kısa bilgilendirme), gelişme (ana metin, konunun gelişimi) ve sonuç (özet). Mümkünse, üç bölümlü metin yapısına örnek olan çeşitli metinleri göstererek anlatır (örneğin, bir gazete makalesini, kısa bir edebiyat metnini veya başarılı öğrenci kompozisyonlarını).

b) Öğretmen, üç bölümlü metin yapısını şematik olarak tahtaya veya ekrana çizer (Bkz. Görsel) ve öğrencilerle birlikte uygun bir konuyu ele alarak açıklamalı olarak anlatır. Örnek konular: Ailemin Memleketi; Bir Gezi veya Seyahatle İlgili Anılarım; “İki Kültür ve İki Dille Yaşamak Hakkında Düşündüklerim”.

c) Öğrencilere bir konu verilir veya kendileri bir konu seçerler. Her öğrenciye 1 sayfa verilir ve sayfa (bkz. yukarıdaki resim), dikey veya yatay olarak Giriş, Gelişme ve Sonuç olmak üzere üçe bölünür: Öğrenciler her bölümle ilgili notlar alırlar. Öğrencilerin, bu çalışmaya geçmeden önce, Ünite 8’deki kümeleme/salkım oluşturma, zihin haritası veya grup haritası yöntemlerinden birini uygulayıp çeşitli fikirler üretmeleri çok yararlı olacaktır.

d) Üç bölümlü metin yapısı çalışmasıyla ilgili değerlendirme: Çalışmanın bundan sonra hangi aşamaları olabilir? Öğrenciler yaptıkları çalışmadan yola çıkarak bir metin yazarlar.